

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICESCĂ ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — 40 Lei
Pe jumătate de an — — — 20 Lei

Apare odată în săptămână: Duminică.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada Eminescu N-rul 18.
Telefon pentru oraș și județ: 236.



Prestigiul preoțimei.

Într'un articol precedent, am insistat asupra cauzelor, dela cari atârână reducerea prestigiului preoțimei noastre din aceste părți, cauze, pentru cari preoții poartă vina și am arătat remediile de salvare.

Dar prestigiul preoțimei noastre, din aceste părți, are să sufere și pe urma tratamentului, ce i-se aplică din partea puterii legislative și executive a statului. Un lucru de necrezut acesta, dacă nu l-ar confirma faptele.

Iată de ce e vorba. În imperiul Austro-Ungar, regimul țării a avut tot interesul, ca pe preoții bisericii dominante să-i împărtășească de largi privilegii; de aceea vedem și azi, cum în toate parohiile r. catolice sunt zidite biserici grandioase, iar pentru preoți case parohiale, am putea zice castele, ajustate perfect cu toate supraedificatele necesare, încunjurate de grădini mari, bine îngădite și plantate cu tot soiul de pomi nobili. După preoții romano-catolici, fost-au înzestrați și preoții celorlalte confesiuni cu anumite drepturi; iar preoții poporului românesc, abia în eră libertății după prefacerile anului 1848, s'au bucurat de anumite drepturi înscrise în legi, deopotrivă cu preoții altor biserici.

Asfel, în statul ungar, s'a adus legea, care a scutit casele parohiale, în cari domiciliu conducătorul oficiului parohial, de toate dările. Și a dispus legea, că acolo unde parohia e lipsită de casă parohială și oficiul parohial s'a ținut în casa preotului, ori în altă casă, aceea eră scutită de impozite.

Așa avem să înțelegem, că, pe lângă alte împrejurări, și tratamentul acesta distinct din partea statului față de preoți, le-a crescut autoritatea în fața poporului. Și preoții au avut autoritate.

Azi însă, în țara noastră, România-Mare, cu adâncă durere sufletească am ajuns să constatăm, că noi preoții bisericii dominante, nu numai că nu suntem ajutați, ca cel puțin să ne putem asemăna preoților privilegiați ai

bisericii dominante din statul ungar, dar nici măcar considerația, care am avut o, ca biserică mai mult tolerată în acel stat, în statul nostru românesc nu ni-se dă.

Vreți dovadă? Iată-o:

Legea impozitelor adusă de corpurile legiuitoare sub guvernul actual, în anul 1923, a tras dungă peste legile ungare, legi umanitare, după cea mai curată concepție.

Și care e urmarea? Organele executive nu lipsesc dela locul lor a-și împlini datoria cu conștiință. Pentru că casa preotului, acum nu mai e scutită de impozite, ai să fii expus la câte vegzări toate: și dări de stat și comunale și militare și jandarmărești — pentru toate să-ți deschizi chimarul și să înduri privirile sarcastice ale celor ce se bucură, că preotul a căzut din privilegii.

Așadară, puterea statului a adus preoților o umilire, care nu-i atinge pe medicii, notarii și învățătorii satelor, iar mai pe urmă și jandarmii, că de ei să îngrijește satul să aibă locuințe gratuite. Nu-i atinge nici pe preoții altor confesiuni, pentru că toți aceia sunt favorizați de soarte a avea case parohiale. Ne atinge numai pe noi, bieții preoți ai „bisericii dominante“, cari pentru jertfele depuse în trecut pentru biserică și neam, am merită remunerație (nu de medalii cum s'a uzitat) iar nu pedeapsă; înălțare și nu umilire.

Aceasta nu e numai jalnic, ci extraordinar de rușinos pentru preoțimea bisericii dominante din România-Mare.

Că premisele acestea corespund adevărului, le probez cu propria mea experiență. Insu-mi a trebuit să apelez impozitele comunale eiectate asupra casei mele proprii, în care în lipsă de casă parohială, e instalată autoritatea bisericăscă din această comună. Sunt informat că nici d-nii dela județ nu știu ce soluție să aducă, până nu întreabă pe ministrul de rezort. Și mă gândesc numai, cât de mult adevăr a spus deputatul la care am făcut provocare în articolul anterior; deja până acum au retezat mult din bărbile noastre. Onoare lor!

Dar spre a fi pe deplin convinși, că o asemenea lege e un dezastru pentru sf. noastră biserică, mai am să precizez lucruri triste, cari vor să decurgă din aplicarea ei.

Cetim neconținut, cum organele oficioase ale diecezelor noastre publică concursuri pe posturile preoțești, fără a li-se oferi case parohiale, în cele mai multe cazuri. Și mergând tinerul preot în parohie, e nevoit a-și cumpăra, ori a-și zidi casă proprie, care, pentru că e proprie, nu poate fi scutită de impozite. Și așa, în loc ca dânsul să aibă locuință gratuită, neconținut va fi șicanat cu cereri de contribuții în bani și lucru. E obligat să contribuie la zidirea casei pretoriale, a medicului, a percepției, a jandarmilor, a casei comunale, unde locuiește „Domnul Notar“, a școlii, care acum e a statului, a poștei, ș. a.; iar dacă ar fi deja zidite, are să contribuie anual la susținerea lor. Cu acestea însă s'a terminat. Dacă e obligat a contribui la susținerea instituțiilor politice, vin credincioșii cu pretenziunea a contribui și la cele bisericesti. Apoi fiindcă preotul e proprietar de casă, e obligat a face în rând cu cetățeni, toate slujbele comunale, anume: să-și ia traista cu merinde în spate și să meargă să înșire piatra pe drumurile publice; să taie spini dimprejurul satului; să facă șanțuri, chiar și pe gardistul de noapte are să-și facă în multe cazuri. Și toate acestea le va face personal, neavând pe altul la îndemână, că acum nu mai înceată criza de lucrători. Iar dacă bietul preot nu ar putea corespunde, nu va fi mirare să fie predat jandarmilor, cari la rândul lor încă își știu face perfect de bine datoria...

Astfel am ajunge la adevărul exprimat prin cuvintele marelui Pavel, că preotul se face tuturor toate. Numai în cazul acesta, posturile de preoți nu vor fi ocupate la noi, de preoți licențiați și cu pregătire academică, cum se intenționează, pentru cuvântul rostit de gura parohianului meu, că: „preoții nu sunt domni“, — ci poate, de cei pregătiți prin mănăstiri.

Mărturisesc, că mă nfiior când mă gândesc la toate acestea, și aici e timpul, ca toate acestea să ni-se aplice de organele puterii executive a statului, dupăce legislațiunea ne-a fericit cu-o lege adusă fără a fi fost rumegată.

Primejdia e mare. Cazul meu cu apelata e notoric. Eu însă am desiluzia, că lipsese motivele care să mă încurajeze în așteptarea unui rezultat bun. Așa e în țara noastră.

Iar prin acestea am ținut să semnalez primejdia, ca să ajungă la cunoștința Preavenabililor noștri Chiriarhi, a Veneratelor Consistoare și a factorilor îndrumători din socie-

tatea noastră „Andrei Șaguna“, cu scopul că doară s'ar porni de undeva o inițiativă pentru salvarea prestigiului preoției noastre, cărula i-se aduce știrbire așa gravă din partea statului.

În deosebi, apelez la conducerea organizației noastre „Andrei Șaguna“, să ceară guvernului Țării, să ne scutească de umilirea, la care ne-a expus prin legea impozitelor și să respecte bruma de drepturi, ce le-am avut acordate de guvernul unui stat strein, sufletului nostru.

Bărăteaz.

Pr. Nicolae Crișmarlu.

Pericolul baptist.

S'a vorbit și s'a scris la gazete că predicatorii și propagandiștii „Sectari“ n-au voie și sunt opriți prin lege de a cutreera satele noastre sub diferite motive. După cele cetite însă în Nrul 259 al ziarului „Tribuna Nouă“, din 28 Nov. prin articolul intitulat „Pericolul baptismului“ cu cea mai mare durere constatăm că sectarii din România își fac de cap. Dar să zic fie iertat a o spune că noi, cari știți răutatea acestor oameni, *certați cu duhul neamului nostru*, nu ne mirăm prea mult de răutatea lor — nouă atât de cunoscută — cât mai ales ne stă mîntea în loc de ținută „vigilantelor“ noastre autorități din județul Arad (poate și din alte județe), cari au lăsat cu vot și știre sau fără știre pe „mult lăudatul“ propagandist fratele Ioan „Ungurean din Șebăș, fr. Ioan Dan din Cluj, fr. Vasile Vancu, fr. Ioan Olariu, Ecaterina Bălănel, M. Berbuar și A. Crișan — ca să cutreere județul Arad de-a lungul și de-a latul și să facă propaganda pe care au nerușinarea a o publica mincinoasa lor fuțică oficială, „Fărul Mântuirii“ dela București. Din corespondențele publicate acolo se vede că nu numai cei de mai sus, dar și alții propagandiști veninoși s'au preumblat nestingheriți de strașnicile autorități, ca într'un „sat fără câini“ ducând cuvântul lor distrugător de Neam și de Lege prin comunele: *Dumbrăvița* sedus 32 suflete, *Laz*: 13 suflete plus 7 coborâte de sus dela *Vidra* și *Tauți*: suflete au fost îndemnată să părăsească legea strămoșească pentru minciună baptistă îmbrăcată în pele de oale.

La aceste sărbări ale unei legi false: au putut participa și reuniuni întregi, ca de ex. corul instrumental din Acliuța sub conducerea fr. Gh. Serb, corul vocal din Plescuța condus de Brânda, apoi muzica din Miniș și corul din Cher.

La sărbătoarea baptistă, care s'a ținut la 6 Apr. a. c. în Dumbrăvița — să zice, că au asistat între cele 3000 de persoane chiar și un primar și — oribile dictu — un preot ortodox.

Pe lângă acestea cetite mai adaug cele experiate. Cu toate că autoritățile în drept ne-au asigurat

că „casa de rugăciune” a nazarenilor din *Rovine* (Pecica Ungurească) în conformitate cu ordinul ministerial ar fi de mult închisă, subsemnatul întâlnesc pe două femei și un bărbat în fiecare Duminică la ora 2-3 p. m. în drumul lor la adunare. Numiții mi-au mărturisit că adunarea lor se ține și acum la casa de rugăciune.

Iată cum să țin și se eludează ordinele mai marilor Tărei! Dictonul „videat consules” de mult și-a pierdut deci rostul.

Preoțimii noastre — celei harnice — deci să nu i-se mai spună că nu-și face datoria, când placate pentru propagandă — în interesul bapțiștilor — se afișează chiar la ușile și pe pereții bisericii strămoșești, ca să fie aleși la camerele agricole sectari.

Pentru acestea serbăm noi azi ziua de 1 Decembrie...? Flere possum, sed juvare non!

Pr. Dr. I. Felea.

Al șaselea congres preoțesc.

Asociațiunea clerului din mitropolia Ardealului „Andrei Șaguna” și-a ținut în Sibiu în zilele de 17 și 18 Noembrie congresul al șaselea prezidat de meritosul ei conducător sfinția sa Păr. Dr. Gh. Ciuhandu, având ca obiect sărbătorirea cât mai demnă a aniversării 1600 ani dela soborul din Nicea.

La sf. liturgie oficiată de înalt Prea Sfințitul *Nicolae* și Prea Sfințitul nostru *Grigorie*, predică păr. prof. *Gr. Cristescu* răspunzând la cuvintele din Fapt. Ap. c. I. 6-7 că împărăția lui Dumnezeu atunci va veni pe pământ în plina ei splendoare, când fiecare preot, slugitor al altarului va avea *conștiința păstorului bun*. Dela aceasta este dependentă și soarta mult încercatului nostru neam. Vibrând încă corzile tainice sufletesti, rezonantele conștiinții, păstorii adunați la congres părăsesc Catedrala trecând în sala mare a prefecturii județului, unde păr. prezident *Dr. Ciuhandu* deschide congresul în prezența înalților prelați liturgisitori și a Arhierilor *Ioan* și *Filaret*, accentuând *obligativitatea conștiinței* preoțești din care emanează și prăznuita demnă a întâiului sobor ecumenic din Nicea la 325.

După salutul adus autorităților prezente iau cuvântul înalt Prea Sfințitul *Nicolae*, Părintele *Parlenie* reprezentantul ministerului Cultelor și Artelor, dl *I. Boiu* prefectul județului, dl gen. *Mironescu* reprezentantul corpului VII. Armată, Păr. *Georgescu-Duşumea* trimisul asociației clerului de dincolo de Carpați și reprezentant al Soc. femeilor ortodoxe, *Dr. G. Preda* vicepreședintele Astrei și Dna *Apostolescu* în numele soc. fem. ortodoxe Sibiu.

Înalt Preasfințitul luminează *esența conștiinții apostolești* susținând că păstorul sufletesc trebuie să-și pună întrebarea continuă, nu într-atât că ce a învățat și ce a făcut Mântuitorul ci îndeosebi: *Cine a fost Hristos?* La această întrebare trebuie să răspundă așa cum a răspuns conștiința apostolică prin Petru: Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu, celui viu! „Credința în divinitatea lui Hristos și toate celelalte vi se vor da vouă!” — sunt cuvintele cari sună în urechile păstorilor ca o mustrare dela tata lor sufletesc sub emoția căror cuvinte se îndreptează spre sala dela „Bu-

levard” unde iau masa având în frunte înalții prelați și oaspeții invitați. Aici se rostesc toate simțite pentru Rege, Patriarh, Prelații prezenți, pentru reprezentanții fraților de dincolo, întru sănătatea președintelui Asociației și pentru clerul și poporul românesc și ortodox.

După masă la ora 4 congresul continuă desbaterele. Președintele are plăcerea de a saluta cu această ocazie pe veteranul arhieru Episcopul *Roman* al Orăzii-Mari, care răspunde accentuând tainica legătură ce o are cu cei prezenți la acest congres Păr. prof. *Beleuță* își citește apoi conferința despre *Importanța istorică a sinodului din Nicea*. Conferențiarul se extinde până la cele mai mici amănunte între cari s'a desfășurat primul sobor ecumenic, prezentând un tablou viu și relatând importanța deosebită din punct de vedere istoric al întâiului mare eveniment din sânul bisericii creștine. Pentru orele 6 se fixase începerea *concertului religios* din Catedrala Mitropolitană, așa că conferențiarul a fost nevoit să termine conferința în reasumat.

Concertul religios a făcut să trăim clipe ce vor rămâne neuitate. Catedrala luminată feeric reflecta cea mai clasică pictură românească, iar muzica vocală vădea cea mai desăvârșită artă. Remarcăm îndeosebi „Aceasta este ziua Dului” cântată de corul bărbătesc al studenților în teologie și clasicile „*Ferticiri*” compoziția maeștrului păr. prof. *Timotei Popovici* prezentate de corul mixt dirigeat de maeștrul compozitor. În catedrele concertului Păr. *St. Meșes* ne-a vorbit o oră și jumătate despre *rolul bisericii ortodoxe române* între celelalte biserici ortodoxe. Prelegătorul ne-a purtat dealungul istoriei bisericii noastre din cele mai depărtate timpuri până în prezent, dovedind că ridicarea la rangul de Patriarhat al mitropoliei române este rezultatul real și justificat printr'o evoluție demnă de rolul acestei biserici.

Pentru ziua a doua a congresului a rămas lucrarea păr. lui protoiereu *Stroja* despre *realizările practice* emanate din întâiul sobor ecumenic. Conferențiarul se extinde asupra tuturor aplicărilor în viață a acelor delibărări teoretice. Sulevează înființarea atâtor noi instituțiuni cari sunt cerute azi de biserica noastră pentru ca să poată ține rolul de conducere în concertul celorlalte biserici europene. Soluțiile pe cari le-ar găsi conferențiarul dau obiect la o dezbateră interesantă.

Cel dintâu care ia cuvântul este Prea Sfințitul nostru *Grigorie*. Prea Sfinția Sa ovaționat îndelung și călduros din partea Congresului dă expresie părerii că ortodoxismul nostru original îl vom păstra mai vătos și în rândul dintâu prin primirea și săvârșirea *sfintelor Taine*. Fiecare păstor să se întrebe câte din sfintele taine îndeplinește încă? Una să știe fiecare: dănsese ne feresc și mântuiesc de *păcat*. Eliberarea de păcat este însuși creștinismul genuin — ortodoxismul — care s'a manifestat atât de impozant în soborul din Nicea în care păcătosul Arie este înfrânt.

Cuvântarea bineșimțită și mult apreciată a Prea Sfințitului nostru e urmată de vorbirea marelui nostru român și ortodox *DI Vasile Goldiș*, care după o introducere filozofică asupra existenței sufletului, arată că cea mai tainică manifestare a lui este *iubirea*. Aplicările în viață ale delibărării întâiului sobor ecumenic se vor putea efeptul în primul rând prin iubirea pe care trebuie să o aibă fiecare păstor sufletesc față de păstorii lui.

Iau încă cuvânt pâr. prof. Dr. I. Lupoș, care cere înființarea de ambasadori spirituali pe lângă patriarhale și mitropolii ortodoxe din străinătate, idee pe care Archim. Andrei Mager o întregește cu propunerea ca pentru o cât mai trainică legătură dintre bisericile ortodoxe, în institutele noastre teologice să se propună limbile: slavă și elină. Pâr. Sf. Meșeu face o critică severă stărilor actuale, cerând înainte de toate o apropiere a bisericii noastre de surorile ei ortodoxe și nu de bisericile reformate, protestante și anglicane cari urmăresc prin apropierea de ortodoxie anumite scopuri de natură politică și nu spirituală. Legăturile noastre cu bisericile ortodoxe din străinătate se vor cimenta prin schimbul de profesori și studenți dela facultățile noastre cu cele ortodoxe din străinătate. Înființarea unui ord călugăresc de o valoare intelectuală și morală și îndeosebi o propagandă reală — și nu pe hârtie numai — arătând rolul bisericii noastre în trecutul ortodoxiei sunt realizări ce trebuie să emaneze din deliberările întâiului sobor. Pâr. prof. Gr. Cristescu subliniază critica făcută și de pâr. Meșeu accentuând îndeosebi prapastia înfrigorătoare între cei ce poartă mitra arhierescă și între cei pe a căror cap se balansează un culion de preot de mir vechiu și unuros. Adevăratele valori se pot găsi și în categoria celor din urmă dela cari se cere iubire de păstor. Dela cei din categoria primă se cere mai mult poate ca iubirea, se cere *jerfa* pe care trebuie să o aducă tatăl sufletesc. Cuvintele adânc simțite, congresul le aprobă. După raportul general asupra activității Asociației prezentat de secretarul general prof. N. Colan, congresul aduce mulțumiri conducerii și trecându-se la restaurarea comitetului realege pe cel din trecut.

Congresul actual s'a desfășurat într-o atmosferă creată de mărețul act al prăznirii soborului nicean. Tot ce s'a petrecut în zilele de 17-18 Nov. la Sibiu a fost măreț și edificator. Păcat că secția Arad s'a reprezentat în număr atât de restrâns. Acei cinci păstori de pe plaiurile arădane cari au lăsat pe trei zile „toată grija cea lumească” pentru a se reinprospeta duhovnicește; ei cari nu au cruțat timp, bani, oboseală și au alergat din tot sufletul la acei izvor de apă vie, sunt vrednici a fi trecuți aci cu numele. În ordinea vârstei sunt: Gh. Turicu (Otlaca), I. Trif (Belint), I. Popescu (Pauliș), A. Adamovici (Covăsinți) și A. Sebeșan (Falnic). Doi din trântii sunt din generația mai tineră, nu însă din cea actuală, de după războiu. Unde sunt preoții noștri tineri cari s'au hirononit în cei din urmă 10 ani? Aceștia îndeosebi să nu evite nici o ocazie de trezire sufletească! Dintre aceștia nici unul nu a luat parte la congresul din Sibiu, cu toate că tocmai aceștia dispun și de forță morală și îndeosebi de cea materială în măsură mai mare de cât colegii lor îngreunați de ani și familie. Aceștia cu sufletul lor tiner, elastic; cu entuziasmul lor viu, înflăcărat ar fi știut prelucra cele ce s'au dezbătut acolo, aplicându-le imediat în viața lor pastorală. Acestora îndeosebi le subliniez cuvintele pe cari le-am accentuat și acolo ca raportor al comisiei I, cuvinte cari au făcut să treselte pepturile părinților adunați în întâiul sobor încheind prima parte a moțiunii divine — simbol azi pentru noi... — și iarăși va să vie să judece viii și morții, căci a Lui împărăție nu are sfârșit!!

Arad, la 20—XI. 925.

Prof. C. Turicu.

Cerc religios

Împreună cu punerea sftel cruci pe nou zidita biserică din Căpruța.

În 25 Octomvrie (Sf. mucenic Dimitrie) comuna Căpruța a avut o zi însămnată. Cercul religios „Bărzava” și-a ținut ședința sa în Căpruța. La oarele 8 și jumătate, preoțimea cercului cu excepția unuia, s'au prezentat în sfta Biserică, unde s'a oficiat serviciul utreniei și a liturghiei, servind în sobor. La pricasnă predica a rostit-o părintele din Monoroștia Nicodim Neagota, esplicând evangella „Sămănătorul”, care predică credincioșii adunați au ascultat-o cu plăcere. La sfârșitul sftel liturghii, preotul din Bărzava, Terentie Ciorogariu, cetește o disertație despre „Bete și urmările ei” care disertație este ascultată cu un viu interes.

După împărțirea anaforei, preoții celebranți publicul credincios, corul tinerilor țărani, pe lângă sunetul clopotelor pornesc în procesiune la nou zidita biserică, unde crucea era pregătită pentru sfințire și așezare. Ajungând aici, preoțimea cercului oficiază sfințirea apei.

La sfârșitul serviciului părintele din Bătuța A. Mursa rostește o cuvântare poporului despre însămănțata sftel Crucii, simbol al mântuirii într-gului neam creștinesc. După terminarea serviciilor Dumnezeiești, sfta Cruce este ridicată de un măiestru tinicher, și dusă spre așezare în turn. Ajuns acolo măiestrul — într-o liniște mortală — o așează la locul ei. În decursul așezării, întreaga lume adunată era cuprinsă de un fior rece, văzând actul îndrăzneț al măiestrului, stând pe o scară, ridicând singur crucea înfingându-o pe un leaț de 2 metri. După terminarea și acestui lucru, măiestrul cu pocalul de vin în mână închină în sănătatea Maiestății S. Regelui Ferdinand I., a Prea Sfinției Sale Domnului Episcop Grigorie Comșa, a clerului celebrant, a poporul credincios din comună și a muncitorilor cari au lucrat la zidire. După fiecare închinare să aruncă pocalul gol jos, iar școlarii le ridică ca amintire dela punerea crucii pe biserică nouă.

Să remarcă în mod deosebit corul tinerilor țărani, cari atât la sfta liturghie cât și la sfințirea apei au cântat foarte frumos.

Astfel sfârșindu-să actul solemn, poporul credincios pătruns de însămănțata zilei, să departă la ale sale abia la oarele 3 d. m.

Cu ocaziunea aceasta s'au făcut mai multe dăruiri pentru fondul de zidire a bisericii ș. a.

Di Prefect Ioan Georgescu, prin prefectură Lei	49000
Di Lazar Palcu proprietar mare Pâncota	2000
Di George Novac, pretor Livova	1000
Banca populară Pâncota	500
Di Valeriu Coloja, notar Căpruța	100
Di Ioan Crișan, dir. învățător Pâncota	100

Donatorii noștri li biți pe aceasta cale primească mulțumirile noastre.

Dimitrie Maci, preot ort. rom.

INFORMAȚIUNI.

Personale. P. S. Sa Domnul Episcop Grigorie, s'a reîntors dela București Marți în 1 Decembrie a. c. Nr. 4110/1925.

Aviz oficial! Aducem la cunoștința P. O. Oficii protopopești, parohiale și On. Preoțimi, că Legea și Statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române o apărut în broșură în ediția Institutului Biblic din București.

Am luat dispoziții, ca această broșură să fie pusă în vânzare la librăria noastră diecezană. Îndatorăm oficiile noastre subalterne și On. Preoțime să-și procure broșura din chestie dela librăria de aici.

Arad, la 27 Noembrie 1925.

Consistorul ort. rom. din Arad.

Aviz oficial! Poftim onorata preoțime să trimită *de urgență* blanchetele de chitanțe subscribe și povăzute cu clauzula despre achitarea dărilor pe anul 1925 pentru ca să se poată face statele de plată pe trimestrul *Octombrie - Decembrie* a. c. și să putem cere ordonanțarea sumelor.

Administrațiunea Cassei
Consistorului Diecezan ortodox român Arad

Aviz! Avizăm din nou onorata preoțime, să *timbreze* în ordine, atât *cu timbrul fiscal, cât și cu timbrul de ajutor*, chitanțele despre ridicarea ajutoarelor văduvelor, orfanilor și preoților deficienți, — la din contra vom fi siliiți a refuza plățirea.

Administrațiunea Cassei
Consistorului Diecezan ortodox român Arad

Sfințire de biserică. Duminecă în 6 Decembrie P. S. Sa Episcopul nostru Dr. Grigorie Gh. Comșa, va târnosi biserica din comuna Curtici, iar Marți în 8 Decembrie a. c. pe cea din Măndruloc.

Parastas pentru Șaguna. S'a oficiat în catedrala din Arad, Luni în 30 Noembrie, parastasul îndatinat pentru nemuritorul Mitropolit Andrei Șaguna, al cărui duh și genialitate se ridică în formă tot mai uriașe, în viața noastră bisericească-națională din România întregită.

P. S. Sa Episcopul nostru mângăie bolnavii. Vineri în 4 Decembrie a. c. P. S. Sa Episcopul nostru Dr. Grigorie Gh. Comșa a vizitat bolnavii din Spitalul județan, în societatea dlor: I. Cioară, ref. consis. și S. Stana, confesorul acestui spital.

La intrare în institut, P. S. Sa a fost întâmpinat de administratorul părintele Virgil Mihulin. Întâi a cercetat secția chirurgicală, unde a fost călăuzit de medicul-șef Dr. I. Moldovan. A intrat în toate sălile unde zac bolnavii și fără deosebire de religie și naționalitate a agrăit pe mai mulți, cărora le-a împărțit mângălere, cu dorința să se facă sănătoși și le-a lăsat mai multe cărțițele din biblioteca „Crestinului ortodox”. La secția internă a fost condus de d-l Dr. Copăcean. Cercetarea bolnavilor din partea părintelui Episcop, a lăsat asupra aceloră adâncă impresie și nădejdea reîntoarcerii sănătoși în sânul familiei lor.

Întâi Decembrie. Ziua memorabilă de 1 Decembrie, când în 1918, Românii ardeleni și-au scuturat lanțurile robiei seculare, s'a sărbătorit la noi în Arad cu un elan de însuflețire foarte potențat. În biserica catedrală s'a oficiat un serviciu religios de laudă și mulțumire către bunul Dumnezeu, care ni-a ajutat să ne vedem dorul desăvârșit. A pontificat P. C. S. părintele protosincol Dr. Iustin Suciu, asistat de P. On. Mihail Păcățian, Dumitru Muscan asessori referenți, Tr. Vățian prototeierul tractului Arad, Simion Stana asesor-casier-consistoriul, Caius Turicu prof. la teologie și V. Gubș diacon ceremonial.

A vorbit într'un limbaj biblic, concis și cu însuflețire P. C. Sa părintele protosinghel Suciu.

După masă s'a arangiat un festival la Palatul Cultural, unde au cântat bine, corurile conduse de prof. Lipovan dela teologie și Popovici dela liceul Moisa Nicoară. A plăcut mult declamația studentului în teologie Glodean.

Punctul de forță al sărbării, a fost conferința despre idea de libertate la noi ardelenii, a părintelui profesor universitar Dr. Ioan Lupăș. Cu o claritate ce uimește, ne-a purtat conferințiarul prin toate fazele de asupraire la care a fost osândit poporul român de dincoaci de Carpați.

Alegerile eparhiale. După noul stat pentru organizarea bisericii, se țin cu zor în vechiul regat. Cu deosebire unde P. S. S. Episcopi sunt ardeleni de naștere, aceste alegeri decurg neted și fără poticneală așa cum se fac alegerile noastre sinodale. Așa în eparhia Cetatea-Albă Ismail păstorită de P. S. Sa Iustinian Teculescu sunt aleși 15 deputați din cler și 30 mireni. Sinodul eparhial a fost convocat deja. Tot Astfel și la Roman și Argeș.

Avem onoare a aduce la cunoștința Onor. Public, că Societatea Stud. în Teologie, Arad; în ședința sa generală s'a constituit pentru anul școlar 1925-26 sub conducerea Cucerniciei Sale Păr. Caius Turicu profesor sem; precum urmează:

Președinte: Tiberiu Suciu, anul III; V. Președinte: Nicolae Iliescu, a. III; Controlor: Gheorghe Popa, a. III; Secretar: Gh. Vrapcea, a. II; Cassar: F. Dumitrescu, a. II; Notar I.: F. Rațiu, a. II; Notar II.: V. Glodean; Bibliotecar I.: I. Bunescu, a. III; Bibliotecar II.: Th. Schiopu a. II; Bibliotecar III.: A. Tripon, a. I.

Membrii în comisia literară: N. Vasiloiu, a. III; I. Veleanu, a. III; V. Apostolescu, a. II; Gh. Cotoșman a. II; I. Schiopu a. I; și Dumitrescu Șt. a. I;

Comisia muzicală: O. Lipovan a. III; V. Barbulescu a. II; M. Țucra a. I;

În seara zilei de 14 Nov. a. c. această societate în frunte cu neobositul ei conducător prof. C. Turicu a aranjat o serbare cu program religios cultural în localul „Casei Culturale” din Arad-Pârnea. Serbarea a avut un succes bine reușit.

Așteptăm ca Soc. Stud. noștri din Teologie să poarte lumina culturii morale și naționale cu deosebire în comunele diecezei noastre.

Societate de lectură. „Dr. Avram Sădeanu” a elevilor dela școala normală confesională ort. rom. din Arad, s'a constituit pe anul școlar 1925-26 în ședința ținută la 2 Oct. 1925 sub prezidența Dlul prof. președinte, Nicolae Șoneriu, în modul următor:

1. Vice-președinte: Iosif I. Păcurariu cl. VII; 2. Secretar-gen. Ioan Lorințiu cl. VII; 3. Secretar de sed. Dimitrie N. Vlad cl. VI; 4. Casar: Pavel Micula cl. VII;

5. Controlor I.: Nicolae Vancea cl. VII; 6. Controlor-II: Ioan Julecutesan cl. VI; 7. Bibliotecar: I. Sever Ponta cl. VII; 8. Bibliotecar II. Ioan Poleac cl. VI; 9. Econom: Ioan Huțiu cl. VII.

Membrii în comisia literară: Prezident: Iosif I. Păcurariu cl. VII; Sever Ponta, Povel Micula și Roman Codreanu. Clasa VII; Ioan Julecutesan și Dimitrie Bradea cl. VI; Ioan Moldovan cl. V. Secretarul comisiei literare, Ioan Lorințiu. Membrii comisiei muzicale: Ioan Lorințiu diriginte, Sever Ponta, Coriolan David și Antinagen Datea cl. VII; Ioan Poleac și Dimitrie Bradea cl. VI; Ioan Șirian cl. V.

Activitatea acestui an s'a început cu prima ședință ordinară, ținută în ziua de 18 Oct. 1925. cu un program destul de modest și dădător de speranțe.

1. „Cuvânt de deschidere” rostit de D-nul v. președinte Iosif I. Păcurariu. Incepe cu frumoasele cuvinte „Deschideți tezaurul sufletului tău.” În adevăr în această societate fiecare are datoria de a-și desvălui comoara sufletului său, spre a o împărtăși și aceluia care poate să fie lipsit de ea. Sfârșește apoi prin cuvintele de încurajare și indemn „La muncă frați”. Cei cari se obișnuiesc cu munca de când sunt pe băncile școlii vor trece pragul acestei vieți fără se le fie o povară. 2. Solo de voce „Bătrânii” executată de Petru Poleac cl. III 3. „Singurătatea” poezie de M. Eminescu decl. de Ștefan Pipa cl. IV; 4. Solo de voce „Credeam că te-am uitat” executată de I. Poleac cl. VI; 5. „Bibliografia lui Rousseau.” disertație ținută de I. Păcurariu cl. VII; 6. Solo de vioară „Doina haiducului” executată de I. Șirian cl. V; 7. „Automobilul țiganului” anectodă de I. Stânjoan predată de I. Vărtaciu cl. VI; 8. „Castelul” poezie originală de D. Vlad cl. VI; recensor Pavel Micula cl. VII; 9. „Duett de Vioară” executat de I. Lorințiu și David cl. VII.

Ședința a II ordinară s'a ținut în 7. Noembrie a. c. A III ședință ordinară sa ținut în 29. Noembrie a. c.

Starea fondului de propagandă

Contribuții nou:

Traian Mager profesor, Arad	Lei	200
Teodor Mareș	”	100
Emilian Vlad	”	200
Adam Dragoș	”	100
Octavian Doboș	”	200
Comuna bis. Gura-Honț	”	174
Ioan Ilievici preot, Moșnița	”	500
Traian Columba	”	100
Antonie Mocioni, maestru de vânăț. regală	”	2000
Pretura Piasel Vinga	”	530
Pretura Piasel Arad	”	1740
Primăria din Târnova	”	120
Dr. Dumitru Barbu preot, Chișineu	”	500
Gavril Poplicea Chișineu	”	100
Mihai Nistor preot, Cinteiu	”	100
Gh. Ardelean „Erdeș”	”	100
Nestor Popa „Vârșand”	”	200

Teodor Pinter pr. Mișca	Lei	100
Bujor Poiș „Nădab”	”	100
Ștefan Rusu	”	100
I. Iancu „Otlaca”	”	200
Gh. Turic	”	200
O. Turic	”	200
I. Jurca „Pii”	”	200
N. Pisau „Sintea”	”	100
T. Leucuța	”	100
P. Marșieu „Socodor”	”	200
A. Papp	”	100
N. Codreanu „Șiclău”	”	200
C. Monța	”	200
St. Leucuța „Șimand”	”	300
T. Mornăilă	”	200
P. Mihuța „Vădaș”	”	100
Comuna bis. Secusigiu	”	700
Comuna bis. Luștra	”	100
Primăria din Săn-Mihail	”	487
Vasilie Dehelean preot, Ususău	”	5500
Comuna bis. Diecei	”	140
” „Găvoșdia”	”	75
” „Tauți”	”	600
Primăria din Vălcani	”	1000
Comuna bis. Chler	”	340
Sabin Stănijan preot, Mădrigești	”	100
Comuna bis. Nadăș	”	400
” „Șilindia”	”	140
” „Păuliș”	”	640
Primăria comunală Fibiș	”	1300
Orașul Arad	”	10000
Comuna bis. Teș	”	160
” „Iosași”	”	70
” „Agriș”	”	60
Primăria din Foeni	”	95
Comuna bis. Chișoda	”	150
Colecta preotului E. Ionescu, A-Galu	”	300
Colecta ieromonahului Ignatie Marcu din Bodrogul-vechiu și sf. mănăst. H-Bodrog	”	1389
Colecta preotului Zaharie Colcer, Curtici	”	5540
” „C. Măhulin din Cicir”	”	230
” „D. Popa din Cuvin”	”	525
” „N. Tandrău din Cuvin”	”	560
” „Remus Oancea din Macea”	”	500
” „N. Marginean din Nădlac”	”	3380
” „N. Chicin din Nădlac”	”	15690
” „V. Feinecan din Sâmbăteni”	”	220
” „C. Vuia din Semlac”	”	1010
” „Alex. Popovici din Semlac”	”	840
Fortunat Mureșan din Babșa	”	300
Nicolae Ardelean din Balinț	”	300
Ioan Beleiu din Belinț	”	300
Ioan Călniceanu din Belinț	”	300
Sever Șepețeanu din Chizătău	”	300
Ioan Căpitan din Cladova	”	300
Lucian Lungu din Drăgoești	”	300
Liviu Biro din Gruni	”	300
Romul Secoșeanu din Ictar	”	300
Martin Rădoiu din Ohabaforgaci	”	300
Constantin Popovici din Bndinț	”	200
Nicolae Burdia din Cutina	”	200
Vasilie Ilie din Ficătar	”	200
Ioan Trifu din Leucusești	”	200
Gheorghe Iancovici din Mănăstur-Begheiu	”	200
Iosif Cloambeș din Șuşanovăț	”	200
Alexandru Popovici din Târgoviște	”	200
Gheorghe Magheriu din Ohabaforgaci	”	175
Iosif Goanță din Topolovățul-niure	”	150

Gheorghe Găescu din Hisiaș	Lei	100
Iosif Curuț din Jabăr	"	100
Ioan Jurca din Lăpușnic	"	100
Ioan Balinț din Pădurani	"	100
Aron Popa din Paniova	"	100
Simeon Lugojan din Suștra	"	100
Ioan Bencecanu din Teș	"	100
Pavel Văcărescu din Ohabalungă	"	50

Stăruieți pe lângă credincioși să dăruiaască pentru fondul de propagandă religioasă.

Cei ce contribuiesc pentru fondul de propagandă religioasă vor lua daruri însușit întărind biserica lui Hristos.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut „Predica-Catiheză” a harnicului profesor de la Institutul nostru teologic din Arad, părintele Caius Turicu. Cartea are 92 de pagini.

Materialul e împărțit în patru capitole, din cari putem cunoaște, care este ființa și materia predicii catheze, apoi ni-se arată clar, cum meditația, pe lângă studiu și rugăciune, este mijlocul cel mai potrivit prin care putem ca să cunoaștem scenele operei de mântuire, așa fel, ca-și când acele parcă s'ar întâmpla, acum sau ca-și când noi am fi trăit atunci, când ele s'au petrecut.

În cap. III. — IV: autorul ne oferă schița generală a predicii catheze, schițe speciale pentru anumite ocaziuni, precum și predici prelucrate pentru unele duminici ale anului bisericesc.

Dacă azi se accentuă mereu, că nu se predică, ori dacă să și predică, că se predică așa numai de mântulală, ori de sila împrejurărilor, dacă se spune, că prin predicile de azi prea puțin se poate îndupleca voința oamenilor la fapte creștinești, apoi tocmai de aceea ar fi de dorit, că aceasta carte să nu lipsească de pe masa preotului, să fie studiată, căci cu ea se află norme pentru mari trebuințe.

Dacă corăbierului, când se află în mijlocul mării înviforate, îi prinde bine busola ce o are la sine, apoi tot atât de mult îi poate folosi conducătorului și păstorului de suflete o carte bună, care să-l orienteze în scopul îndeplinirii dregătoriei sale de învățător, față de turma ascultătoare, care mereu este încercată de felurite ispite. Și aceasta azi, mai mult ca oricând, căci buruienile otrăvitoare de suflete, cari au prins rădăcini și au început să crească în frumoasa noastră grădină — feluritele secte cu dferitele lor învățături îndreptate în contra Bisericii și a statului nostru, reclamă o activitate predicatorială neîntreruptă din partea fiecărui slujbaş a Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Exemplu bun și vrednic de urmat ne-a dat în aceasta privință P. Sf. nostru Episcop Grigorie.

„Verba movent, exempla trahunt.” S. S.

Liturgia pentru cor de bărbați, de Antoniu Sequens. Anunțăm cu multă bucurie ieșirea în tipar al Liturghiei sfântului Ioan Gură de Aur (în Sol magior), compusă pentru cor de Antonie Sequens. Autorul de aproape 4 decenii ilustrează catedra de cântare corală și muzicală la Institutul teologic și cel pedagogic, acum Școala Normală de stat, din loc. Numele său de compozitor este cunoscut pe întreaga întindere a Țării

noastre mărite, și tocmai aceasta ne îndreptățește să întâlnim și în această compoziție remarcabilul său talent muzical, leșt la iveală în egală măsură atât în muzica profană cât și în cea bisericască. Compoziția prezentă demult se cântă de corul seminarial în catedrala din loc, de unde lățindu-se, cereri după cereri au asaltat pe compozitorul pentru a scoate acest op în tipar. Lucrarea, care poartă numărul de op 12, este dedicată P. S. Sale d-lui episcop diecezan Dr. Iosif Tr. Badescu și este confecționată în condiții tehnice ireproșabile într'unul din cele mai renumite stabilimente grafice din Viena. Se poate procura la autor în Caransebeș Prețul 150 Lei exemplarul, iar la comanda peste 10 exemplare Lei 110.

Având în vedere, că copierea vocilor este anevoioasă, cu care ocaziune se strecoară și multe greșeli, se recomandă cumpărarea mai multor exemplare, căci tiparul este atât de clar și frumos, încât cântăreții ușor se obicinuesc a cânta din partitură.

Calendar de părete. Frumos lucrat cu două icoane sfinte, a tipărit revista „Luminătorul” din Chișineu. Se capătă cu 5 lei de la Consistorul duhovnic din Chișineu.

Părinte, poți sacrifica 30 lei pentru o carte de specialitate? Comandă deci Biserica Activă I: Predica-Catiheză cu schiță și prelucrări de Pr. Caius Turicu prof. de teologie Arad. Cei care o și urmând-o devii predicator apreciat.

Teodor Murășanu: Lumini suflate de vânt (versuri). „Biblioteca Semănătorul” No. 114—115 Arad. Prețul 10 Lei.

Numele tânărului poet ardelean Teodor Murășanu îl întâlnim mereu în paginile revistelor românești din Ardeal încă de pe vremea stăpânirii ungurești. În volumul de față ne prezintă cea mai mare parte a activității sale poetice.

Tiranica influență a poeziei lui Octavian Goga, sub al cărui imbold a început să scrie, se simte aproape de fiecare pas în volumul dlui Murășanu... Când reușește, uneori să scape de această influență, dsa ne dă versuri cari se impun.

Versul Dlui Murășanu e limpede și corect și, cu toate influențele, se citește cu plăcere. Între versurile în formă populară sunt câteva al căror farmec te urmărește multă vreme.

Al. Mănculescu: Tudor Dragomir — povestiri — „Biblioteca Semănătorul” No. 109—110, Arad. Prețul 10 Lei.

Al. Mănculescu publică al doilea volum în „Biblioteca Semănătorul”. Povestirile Dsale sunt situate, de predilecție în trecutul neamului nostru. Scrise limpede și fără pretenții, aceste povestiri se citesc cu plăcere.

Le recomandăm, cu toată căldura, iubitorilor de literatură românească.

În editura Librăriei Diecezane din Arad a apărut „Peste Golgota — la înnoire”, predici de preotul Gheorghe Maior, profesor de religie și duhovnic în școala normală „A. Șaguna” din Sibiu. Volumul de 84 pagini cuprinde 15 predici, elegant și compact imprimate. Este o constatare îmbucurătoare, că în lumea haotică de criză religioasă, prin care trece toată lumea nu numai poporul nostru, unii dintre preoțimea noastră cunoscându-și chemarea și datorințele, lucrează cu sârguință pentru evanghelizarea creștinilor noștri.

Un astfel de lucrător este părintele Gh. Malor, duhovnicul școlii normale „A. Șaguna” din Sibiu. Apariția predicilor sale trebuie salutate cu bucurie. În acest volum sunt tratate destul de bine mai multe chestiuni, ce intră în cadrul sufletesc al poporului nostru. Materia este expusă lămurit și într-o limbă cursivă. Toate chestiunile sunt documentate cu citate din Sf. Scriptură, din Sfinții Părinți, filozofi și diferiți moralști. De aici se vede că autorul a muncit mult ca să poată alcătui lucrarea de față. O recomandăm preoțimii cu toată căldură.

Se poate comanda dela *Librăria Diecezană* din Arad. Prețul Lei 20.—

Const. Sudețeanu: *Introducere în sociologia lui Auguste Comte*, „Biblioteca Semănătorul”, No. 102—103 Arad. Prețul 10 Lei.

Mișcarea științifică a luat, în ultimul timp și în țara noastră, un neobișnuit avânt. Cărți științifice apar des și pe piața cărții românești. Generația tânără numără o seamă de elemente de puternic talent și serios pregătite. Între aceste elemente se numără și dl *Constantin Sudețeanu*, a cărui introducere în sociologia lui Auguste Comte a apărut decurând în „Biblioteca Semănătorul” din Arad, care a publicat în timpul din urmă multe cărți de valoare.

CONCURS.

Pentru întregirea postului de preot din parohia de cl. II a *Checheș*, tractul *Belinț*, se excrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Biserica și Școala”

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Usufructul unei sesiuni parohiale de 32 jurgăre parte arător, parte fânași.
2. Birul parohial: 15 litri bucate, parte grâu parte cucuruz.

3. Stolele legale.

4. Întregirea de dotație dela stat și

5. Folosirea casei parohiale, constătătoare din 3 camere, bucătărie, cămară etc. și supraedificate, cu intravilan.

Întru cât nu se vor prezenta concurenți cu calificare de cl. II., se admit și de cei cu calificare de cl. III-a.

Alesul e obligat să catehizeze la școala confesională din loc fără altă remunerație și a plăti dările după sesiune și după locuință și intravilan.

Doritorii de a ocupa acest post au să adreseze petițiile concursuale, instruate în regulă. Comitetului parohial, pe calea oficiului protopresbiteral ortodox român din *Belinț*, județul *Timiș-Torontal*, și sunt poștiți a se prezenta într-o Duminică, ori într-o sârbătoare, în sf. biserică din *Checheș* spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic, eventual în slujbe și în oratorie.

Nainte de a se prezenta în parohie, au să se prezente protopop. tractual spre a-și dovedi, că au calificarea prescrisă, și întru cât sunt din alta dieceză trebuie să se prezente P. S. D. Episcop diecezan *Grigorie Gh. Comșa*, spre a cere binecuvântare, ca să poată concura la aceasta parohie.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Cherasim Sârbu*, protopop.

—□—

3—3

A v i z.

Se aduce la cunoștința On. public, autorităților publice și autorităților bisericești, că am deschis un birou de

„ARCHITECTURĂ și CONSTRUCȚIUNI”

înstatat visa-vis de gara CFR. Arad.

Executăm tot felul de planuri și devize pentru locuințe, școli și biserici și alte lucruri cari aparțin arhitecturii, totodată și întreprindem orice lucrări de această ramură.

Cu stimă:

DAN și DRECIN,

Birou de Arhitectură și Construcțiuni.

In editura *Librăriei diecezane din Arad* a apărut:

CALENDARUL DIECEZAN PE ANUL 1926

cu următorul conținut: Cronologia, sărbători și alte zile schimbătoase, Posturile, Deslegări de post, Parastase oficioase, Sărbători naționale, zile de repaus la judecătoria, Regentul anului, Anotimpurile, Partea calendaristică, *Tabloul cel mai exact și complet al târgurilor din Crișana, Banat și Ardeal*, și o parte literară instructivă, împodobită cu mai multe clișee. **Prețul unui exemplar 12 Lei, iar a celui cu șematismul diecezei Arad 14 Lei.**

A v i z.

Cu onoare aduc la cunoștință onoratu-lui public și autorităților bisericești, că în Arad, str. *Românului* Nr. 7, am deschis un *birou tehnic de arhitectură*; construiesc orice planuri de casă, școli și biserici împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colajonări de totfelul de lucrări de zidiri și întreprind totfelul de lucrări tehnice, clădiri etc.

Cu stimă:

Teodor Cioban,
arhitect.

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: **Prefectura Județului.**